

SKILDA SKYDD FÖR FORMGIVNING I IMMATERIAL- OCH MARKNADSRÄTT

SFIR 2022

© 2022 Per Jonas Nordell

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

3 a § Mönsterskyddslagen – Nyhetsfrist

Ett mönster anses inte heller ha blivit allmänt tillgängligt om det har blivit känt inom en period av tolv månader före den dag som anges i 2 § andra stycket, förutsatt att mönstret har offentliggjorts eller annars gjorts känt

- 1. av formgivaren,**
- 2. av någon annan till följd av uppgifter som formgivaren tillhandahållit eller åtgärder som formgivaren vidtagit, eller**
- 3. till följd av missbruk i förhållande till formgivaren.**

Vad som sägs om formgivaren i denna paragraf gäller även den som formgivarens rätt har övergått till.

3 § Mönsterskyddslagen – Allmänt tillgängligt

Ett mönster skall anses ha blivit *allmänt tillgängligt* om det har offentliggjorts i samband med ett registreringsförfarande eller på annat sätt. Detsamma gäller om mönstret har förevisats, använts i yrkesmässig verksamhet eller annars har blivit känt.

Trots det som sägs i första stycket anses ett mönster inte ha blivit allmänt tillgängligt

- 1. om *fackkretsarna inom den aktuella sektorn inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i sin normala näringsverksamhet inte rimligen kunde ha fått kunskap om de åtgärder som nämns i första stycket* före dagen för registreringsansökan eller, om prioritet åberopas enligt 8-8 d §§, före prioritetsdagen, eller**
- 2. om mönstret har blivit känt endast till följd av att det har visats för någon annan efter ett uttalat eller underförstått förbehåll om att mönstret skall hållas hemligt.**

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

Originalitetskravet enligt direktiven

**”...originellt i den meningen att det är
upphovsmannens egen intellektuella
skapelse. Inga andra
bedömningsnormer skall tillämpas för
rätten till skyddet.”**

Smultronmönstret

Jordgubbsmönstret

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

1 kap. 5 § VmL – Särskiljningsförmåga

Ett varukännetecken ska anses ha särskiljningsförmåga om det kan skilja varor eller tjänster som tillhandahålls i en näringsverksamhet från dem som tillhandahålls i en annan.

Bristande särskiljningsförmåga kan bero på att ett varukännetecken endast består av tecken eller benämningar som

1. i handeln visar varans eller tjänstens art, kvalitet, kvantitet, avsedda användning, värde, geografiska ursprung eller andra egenskaper eller tidpunkten för när varan är framställd eller tjänsten är utförd, eller

2. i dagligt språkbruk eller enligt branschens vedertagna handelsbruk kommit att bli en sedvanlig beteckning för varan eller tjänsten.

Vid bedömningen av om ett varukännetecken har särskiljningsförmåga ska hänsyn tas till att det kan förvärva förmågan genom användning.

2 kap. 5 § – Särskiljningsförmåga

Ett varumärke som ska registreras måste ha särskiljningsförmåga för de varor eller tjänster som det avser.

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

14 § MFL – Vilseledande efterbildningar

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda efterbildningar som är vilseledande genom att de lätt kan *förväxlas* med någon annan näringsidkares *kända och särpräglade produkter*. Detta gäller dock inte efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell.

MD 1974:5
(Blomin)

14 a § MFL – Marknadsföring av varor som identiska (jfr p. 13 i svarta listan)

En näringsidkare får vid marknadsföring av en *vara* inte framställa den som identisk med en *vara* som marknadsförs i andra medlemsstater i Europeiska unionen, om varornas sammansättning eller egenskaper väsentligt skiljer sig åt och det inte är motiverat av legitima och objektiva skäl.

MD 2008:15 (Maglite)

MD 2008:15 (Maglite)

Prövningen om en åtgärd är i strid mot MFL ska följaktligen ske i två steg, först genom en bedömning av om åtgärden är vilseledande, därefter en bedömning i vad mån åtgärden har effekt på konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut (a. prop. 110 f.).

BILAGA 1

Original

UNIVERSAL

ALLPUTSMEDEL

för allt som skall bli glänsande och rent

Med hög poler

och rengöringskraft

för alla material

som tål vatten

BILAGA 2

Original

UNIVERSAL

ALLPUTSMEDEL

för allt som skall bli glänsande och rent

Med hög poler

och rengöringskraft

för alla material

som tål vatten.

MD 2004:23 (Lego I)

LEGO:s byggklossar får enligt Marknadsdomstolens mening anses ha en i grunden funktionell utformning genom konstruktionen med knoppar som gör det möjligt att koppla ihop klossarna med varandra. *Byggklossarna företer emellertid även vissa designmässiga och godtyckliga formgivningsmoment bestående bl.a. i att byggklossarna proportionerats för att åstadkomma en tilltalande form.*

Enligt Marknadsdomstolens praxis och förarbetena till 8 § MFL är avgörande för bedömningen av om utformningen av en produkt skall anses vara särpräglad att dess utformning huvudsakligen har en särskiljande funktion, dvs. har till ändamål främst att ge varan ett utseende som i *estetiskt hänseende skiljer den från andra varor.*

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

1 kap. 10 § – Ensamrättens innebörd (jfr art. 10 i direktiv 2015/2436)

Ensamrätten till ett varukännetecken enligt 6-8 §§ innebär att ingen annan än innehavaren, utan dennes tillstånd, i näringsverksamhet får använda ett tecken för varor eller tjänster, om tecknet är

- 1. identiskt med varukännetecknet och används för varor eller tjänster av samma slag,**
- 2. identiskt med eller liknar varukännetecknet och används för varor eller tjänster av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av tecknet leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder tecknet och innehavaren av varukännetecknet, eller**
- 3. identiskt med eller liknar ett varukännetecken som här i landet är känt inom en betydande del av omsättningskretsen, om användningen utan skälig anledning drar otillbörlig fördel av eller är till skada för varukännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende, oavsett om användningen avser varor eller tjänster av samma, liknande eller annat slag.**

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

MD 2002:28 (Santa Maria)

Risken har legat i att konsumenten i stället för att köpa en vara av visst märke misstar sig och tar en vara av samma slag från ett konkurrerande företag på grund av att förpackningarna liknar eller påminner om varandra. I förevarande fall rör det sig om helt olika produkter som inte kan ersätta varandra. *Köttfärsflarn ersätter t.ex. inte tacoskal och köttfärs i någon form ingår inte i Santa Marias sortiment. Likheten mellan förpackningarna medför därför i detta fall inte att någon risk för förväxling enligt 8 § MFL föreligger. Santa Marias talan kan därför inte bifallas på den grunden.*

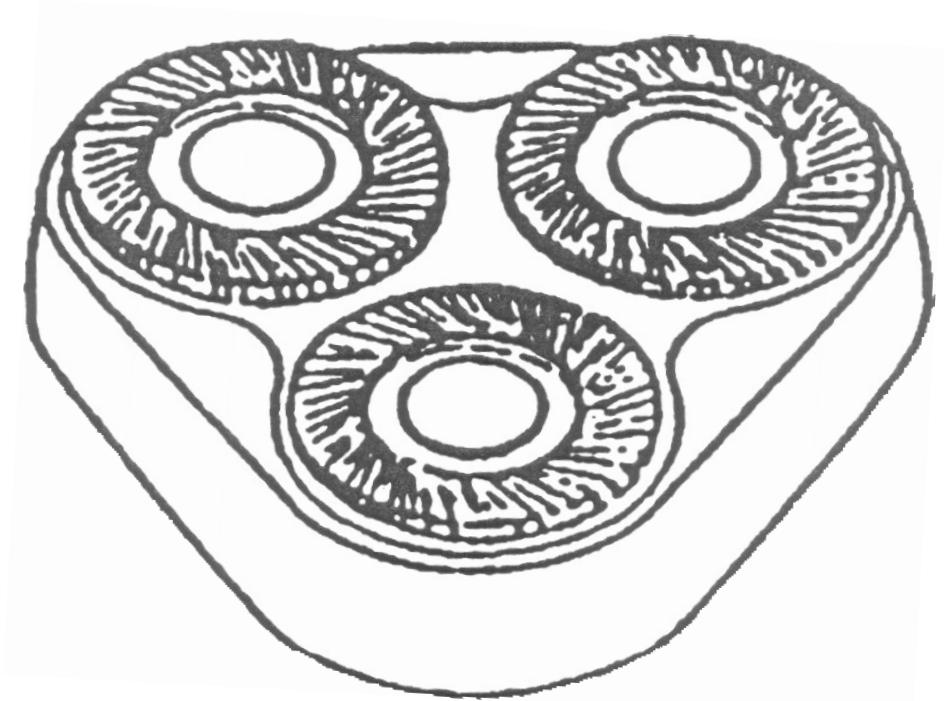
<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

MD 2016:7 (Taxi)

Enligt MD (p. 14) borde bedömningen av kravet på kännedom inom marknadsföringsrätten göras på ungefär samma sätt som inom känneteckensrätten. EU-domstolen hade i sin praxis slagit fast att ett varumärke ska anses ha förvärvat särskiljningsförmåga när det är känt inom en betydande del av den omsättningskrets som berörs av de varor eller tjänster som märket avser.

Slutsatsen i C-299/99 (Philips)

... ett tecken som endast består av formen på en vara får inte registreras om det visas att de *väsentliga särdragen* i denna form endast är hänförliga till uppnåendet av ett tekniskt resultat. Detta gäller även om det kan visas att det finns *andra former med hjälp av vilka samma tekniska resultat kan uppnås*.

*Mål C-48/09 P (Lego Juris) (jfr mål
R-856/2004-G)*

PBR dom den 18 maj 1999 (mål nr. 94-525) Olga

Mål nr C-205/13 (Stokke) (Ett betydande värde)

19. Det omedelbara syftet med förbudet ... mot registrering av former som ... ger varan ett betydande värde ... är att förhindra att den exklusiva och permanenta rätt som ett varumärke förlämnar kan användas för att se till att andra rättigheter som lagstiftaren har velat begränsa giltighetstiden för blir bestående, utan någon begränsning i tiden...

14 § MFL – Vilseledande efterbildningar

En näringsidkare får vid marknadsföringen inte använda efterbildningar som är vilseledande genom att de lätt kan *förväxlas* med någon annan näringsidkares *kända och särpräglade produkter*. Detta gäller dock inte efterbildningar vilkas *utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell*.

MD 1981:2 (Conex)

MD 1977:25 (Fiskars)

<i>MÖNSTER- SKYDD</i>	<i>UPPHOVSRÄTT</i>	<i>VARUMÄRKES- RÄTT</i>	<i>MFL</i>
NYHET (INTE GLOBAL / NYHETSFRIST)	ORIGINALITET (VERKSHÖJD) (SÄRPRÄGEL)	SÄRSKILJNINGS- FÖRMÅGA / DISTINKTIVITET	SÄRPRÄGEL
SÄRPRÄGEL= SKILLNAD	(SKILLNAD)	FÖRVÄXLINGS- BARHET / FÖRVÄXLINGSRISK	FÖRVÄXLINGS- RISK
HELHETS- INTRYCKET	(HELHETS- INTRYCKET)	BLEKNANDE MINNESBILD	BESÅENDE HELHETSBILD
REGISTRERING / 3-ÅRIGT DESIGNSKYDD		REGISTRERING / INARBETNING	KÄNNEDOM
25 år från ansökan. Förnyande vart 5 år.	70 år efter utgången av upphovsmannens dödsår = huvudregel. Kortare för närstående rättigheter .	Från ansökan. Förnyande vart 10 år.	
”uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion”	”upphovsrätten självfallet icke gäller för tekniska detaljer (SOU 1965:61 s. 209)”	”en form som följer av varans art eller en form som krävs för att uppnå ett tekniskt resultat”	”efterbildningar vilkas utformning huvudsakligen tjänar till att göra produkten funktionell”

